

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗАПОВЕД

№ РД 09 – 31 / 04.01.2008 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на втора степен на професионална квалификация за професия код **542050 Оператор в производството на облекло**, специалност код **5420501 Производство на облекло от текстил** от професионално направление код **542 Производство на текстил, облекло, обувки и кожени изделия**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Кирчо Атанасов – заместник-министър.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ

ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И

МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СППО	Наименование
Професионално направление	542	ПРОИЗВОДСТВО НА ТЕКСТИЛ, ОБЛЕКЛО, ОБУВКИ И КОЖЕНИ ИЗДЕЛИЯ
Професия	542050	ОПЕРАТОР В ПРОИЗВОДСТВОТО НА ОБЛЕКЛО
Специалност	5420501	ПРОИЗВОДСТВО НА ОБЛЕКЛО ОТ ТЕКСТИЛ

Утвърдена със Заповед № РД 09 – 31 / 04.01.2008 г.

София, 2008 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитната програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика за придобиване на **втора степен** на професионална квалификация по професията код **542050 Оператор в производството на облекло**, специалност код **5420501 Производство на облекло от текстил** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетенции на обучаваните, изискващи се за придобиване на **втора степен** по изучаваната специалност **Производство на облекло от текстил**.

Националната изпитната програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване квалификация (Наредба № 23 за придобиване на квалификация по професия код **5420501 Оператор в производството на облекло**, изд. ДВ, бр. 10 от 06.02.2004 г.).

Държавните изпити по теория и по практика на професията се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

- 1. За държавния изпит по теория на професията/специалността:**
 - а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
 - б. Критерии за оценяване.
- 2. За държавния изпит по практика на професията/специалността:**
 - а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
 - б. Критерии за оценяване.
- 3. Система за оценяване.**
- 4. Препоръчителна литература.**
- 5. Приложения:**
 - а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията/специалността.
 - б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА/ СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание.

2.

Изпитен билет № 1

Изпитна тема: Изработване на права пола от две части

План – тезис:

- Пола от 2 части – видове, характерни особености и предназначение;
- скициране на модела;
 - описание на модела;
 - подбор на най-подходящи тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
 - описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на изделието – изработване на малките детайли, задна част, предна част, монтажни и довършителни операции;
 - видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
 - принцип на бодообразуване на шевна машина за триконечен обшиващ бодов ред;
 - неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
 - необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Оформете средния шев и вратната извивка на гърба на дамски джемпър по конструктивен чертеж, при:
ТТ1 = 2,0см.; ХХ1 = 2,0см.;
широчина на вратната извивка 6,8см.;
височина на вратната извивка 2,3см.

Дидактически материали: Конструктивна основа на гръб на дамски джемпър. Схема на шевна машина за триконечен обшиващ бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	4
2.	Описва модела	3
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието – малки детайли, задна част, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословните и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	8
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 2

Изпитна тема: Изработване на права пола от четири части

План – тезис:

Пола от 4 части – видове, характерни особености и предназначение;

- скициране на модела;
- описание на модела;
- подбор на най-подходящи тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
- описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на изделието – изработване на малките детайли, задна част, предна част, монтажни и довършителни операции;
- видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
- принцип на бодообразуване на шевна машина за триконечен обшиващ бодов ред;
- неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
- необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Върху дадения конструктивен чертеж начертайте талийна свивка с дълбочина 3,0 см. и страничен шев на гърба на дамска рокля с полувтален силует

Дидактически материали: Конструктивна основа на гръб на дамска рокля. Схема на шевна машина за триконечен обшиващ бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	3
2.	Описва модела	3
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	3
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието – малки детайли, задна част, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословните и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	10
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 3

Изпитна тема: Изработване на права пола от шест части

План – тезис:

Пола от 6 части – видове, характерни особености и предназначение;

- скициране на модела;
- описание на модела;
- подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
- описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на изделието, изработване на малките детайли, задна част, предна част, монтажни и довършителни операции;
- видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
- принцип на бодообразуване на шевна машина за триконечен обшиващ бодов ред;
- неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
- необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Върху дадения конструктивен чертеж на ръкав на мъжка

**риза очертайте разреза и чупките, при:
дължина на разреза 13,0 см;
дълбочина на чупките 4,0 см.**

Дидактически материали: Конструктивна основа на ръкав на мъжка риза. Схема на шевна машина за триконечен обшиващ бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	4
2.	Описва модела	3
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието – малки детайли, задна част, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	8
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 4

Изпитна тема: Изработване на дамски панталон

План – тезис:

- Дамски панталон – видове, характерни особености и предназначение;
- скициране на модела;
 - описание на модела;
 - подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
 - описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на изделието, изработване на малките детайли, задна част, предна част, монтажни и довършителни операции;
 - видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
 - принцип на бодообразуване на шевна машина за триконечен обшиващ бодов ред;
 - неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
 - необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Оформете овала на едношевен ръкав в сгънат вид на дамска блуза по зададени точки: К; 4; А2; 2; а2; а1; К4; К3; К2.

Дидактически материали: Конструктивна основа на едношевен ръкав на дамска блуза. Схема на шевна машина за триконечен обшиващ бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	4
2.	Описва модела	3
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието – малки детайли, задна част, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	8
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 5

Изпитна тема: Изработване на мъжки панталон

План – тезис:

Мъжки панталон – видове, характерни особености и предназначение;

- скициране на модела;
- описание на модела;
- подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
- описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на изделието – изработване на малките детайли, задна част, предна част, монтажни и довършителни операции;
- видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
- принцип на бодообразуване на шевна машина за триконечен обшиващ бодов ред;
- неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
- необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Начертайте свивката на предната част на дамска блуза при зададени точки:

$$T7'T7'' = 4,0 \text{ см}; X7'X7'' = 1,0 \text{ см}.$$

Дидактически материали: Конструктивна основа на предна част на дамска блуза. Схема на шевна машина за триконечен обшиващ бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	5
2.	Описва модела	3
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	5
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието – малки детайли, задна част, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	6
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 6

Изпитна тема: Изработване на дамска блуза с къс ръкав

План – тезис:

- Дамска блуза с къс ръкав – видове, характерни особености и предназначение;
- скициране на модела;
 - описание на модела;
 - подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
 - описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на изделието, изработване на малките детайли, джобове, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции;
 - видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
 - принцип на бодообразуване на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред;
 - неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
 - необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

**Примерна приложна задача: Очертайте прихлупване и ревер върху дадения конструктивен чертеж на мъжка пижама, при:
широчина на прихлупване 3,0 см;
широчина на ревера 4,0 см.**

Дидактически материали: Конструктивна основа на предна горна част на мъжка пижама.
Схема на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	4
2.	Описва модела	4
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието – малки детайли, джобове, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	7
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 7

Изпитна тема: Изработване на дамска блуза с дълъг ръкав

- Дамска блуза с дълъг ръкав – видове, характерни особености и предназначение;
- скициране на модела;
 - описание на модела;
 - подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
 - описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на изделието, изработване на малките детайли, джобове, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции;
 - видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
 - принцип на бодообразуване на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред;
 - неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
 - необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

**Примерна приложна задача: Оформете страничния шев на предната част на дамски панталон по зададени точки:
Т6; X; K2; ДЗ.**

Дидактически материали: Конструктивна основа на предна част на дамски панталон. Схема на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	5
2.	Описва модела	4
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието – малки детайли, джобове, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	6
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 8

Изпитна тема: Изработване на дамска блуза без ръкав

План – тезис:

- Дамска блуза без ръкав – видове, характерни особености и предназначение;
- скициране на модела;
 - описание на модела;
 - подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
 - описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на изделието, изработване на малките детайли, джобове, яка, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции;
 - видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
 - принцип на бодообразуване на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред;
 - неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
 - необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Оформете на дадения конструктивен чертеж средните шевове на задна и предна част на дамска пола от четири части със свивки, при зададени точки:
ТТ 7 = 1,4 см; Т1Т8 = 1,4 см;
ДД 5 = 3,0 см; Д1Д6 = 3,0 см.

Дидактически материали: Конструктивна основа на задна и предна част на дамска пола.
Схема на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	3
2.	Описва модела	3
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието – малки детайли, джобове, яка, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	9
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 9

Изпитна тема: Изработване на дамска рокля, рязана в талията

План – тезис:

- Дамска рокля, рязана в талията – видове, характерни особености и предназначение;
- скициране на модела;
 - описание на модела;
 - подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
 - описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на изделието, изработване на малките детайли, джобове, ръкави, корсаж, пола, монтажни и довършителни операции;
 - видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
 - принцип на бодообразуване на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред;
 - неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
 - необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Начертайте върху дадения конструктивен чертеж свивка на предната част на дамски панталон с дълбочина 2,0 см и дължина 9,0 см

Дидактически материали: Конструктивна основа на предна част на дамски панталон. Схема на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	5
2.	Описва модела	4
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието – малки детайли, ръкави, корсаж, пола, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	6
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 10

Изпитна тема: Изработване на дамска рокля, нерязана в талията

План – тезис:

Дамска рокля, нерязана в талията – видове, характерни особености и предназначение;

- скициране на модела;
- описание на модела;
- подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от

техните

свойства;

- описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване

на изделието, изработване на малките детайли, джобове, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции;

- видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
- принцип на бодообразуване на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен

бодов

ред;

- неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
- необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Оформете платката на гръба на мъжка риза върху дадения конструктивен чертеж

Дидактически материали: Конструктивна основа на гръб на мъжка риза. Схема на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред

		Максимален брой точки
1.	Скицира модела	4
2.	Описва модела	3
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимостот свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието – малки детайли, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	8
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 11

Изпитна тема: Изработване на дамска нощница

План – тезис:

Дамска нощница – видове, характерни особености и предназначение;

- скициране на модела;

- описание на модела;

- подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;

- описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на изделието, изработване на малките детайли, платка, ръкави, гръб, предна част,

монтажни и довършителни операции;

- видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;

- принцип на бодообразуване на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен

бодов ред;

- неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;

- необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

**Примерна приложна задача: Начертайте върху дадения конструктивен чертеж бастите на предната част на мъжки панталон, при:
широчина на първа баста 3,0см;
широчина на втора баста 2,0 см.**

Дидактически материали: Конструктивна основа на предна част на мъжки панталон. Схема на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	5
2.	Описва модела	4
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието – малки детайли, платка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини.	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	6
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 12

Изпитна тема: Изработване на мъжка пижама

План – тезис:

Мъжка пижама – видове, характерни особености и предназначение;

- скициране на модела;
- описание на модела;
- подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
- описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на изделието, изработване на малките детайли, джобове, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции;
- видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
- принцип на бодообразуване на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред;
- неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
- необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

**Примерна приложна задача: Начертайте ръкавните извивки на гръба и предната част на дамски джемпър по зададени точки:
Р; 4; К1; К2; Г3; К4; К3; 6; Р1.**

Дидактически материали: Конструктивна основа на гръб и предна част на дамски джемпър.
Схема на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	4
2.	Описва модела	3
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието малки детайли, джобове, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	8
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 13

Изпитна тема: Изработване на мъжка риза с къс ръкав

План – тезис:

Мъжка риза с къс ръкав – видове, характерни особености и предназначение;

- скициране на модела;
- описание на модела;
- подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
- описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на изделието, изработване на малките детайли, платка, джоб, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции;
- видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
- принцип на бодообразуване на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред;
- неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
- необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Оформете върху дадения конструктивен чертеж линията на дължината на дамска пола от шест части

Дидактически материали: Конструктивна основа на дамска пола от 6 части. Схема на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
		60
1.	Скицира модела	4
2.	Описва модела	3
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието – малки детайли, платка, джоб, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	8
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 14

Изпитна тема: Изработване на мъжка риза с дълъг ръкав

План – тезис:

- Мъжка риза с дълъг ръкав – видове, характерни особености и предназначение;
- скициране на модела;
 - описание на модела;
 - подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
 - описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на изделието, изработване на малките детайли, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции;
 - видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
 - принцип на бодообразуване на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред;
 - неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
 - необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Начертайте раменния шев и ръкавната извивка на гърба на дамска блуза по зададените точки: B2; 1; П2; 2'; Р; 4; К1; К2; ГЗ.

Дидактически материали: Конструктивна основа на гръб на дамска блуза. Схема на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	4
2.	Описва модела	3
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието – малки детайли, джоб, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	8
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 15

Изпитна тема: Изработване на джемпър с прав силует

План – тезис:

Джемпър с прав силует – видове, характерни особености и предназначение;

- скициране на модела;
- описание на модела;
- подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
- описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на горната част на изделието, изработване на малките детайли, джобове, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции;
- видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
- принцип на бодообразуване на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред;
- неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
- необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Върху дадения конструктивен чертеж на предна част на дамска

оризонтални
блуза начертайте прихлупване с широчина 2,0 см и
илици

Дидактически материали: Конструктивна основа на предна част на дамска блуза.Схема на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	4
2.	Описва модела	3
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на горната част на изделието, малки детайли, джобове, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	8
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 16

Изпитна тема: Изработване на джемпър с полувтален силует

План – тезис:

- Джемпър в полувтален силует – видове, характерни особености и предназначение;
- скициране на модела;
 - описание на модела;
 - подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
 - описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на горната част на изделието, изработване на малките детайли, джобове, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции;
 - видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
 - принцип на бодообразуване на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред;
 - неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
 - необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Върху дадения конструктивен чертеж на предна част на дамска

нощница очертайте прихлупване с широчина 2,0 см и мястото на илиците

Дидактически материали: Конструктивна основа на предна част на дамска нощница. Схема на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред

		Максимален брой точки
1.	Скицира модела	4
2.	Описва модела	3
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на горната част на изделието – малки детайли, джобове, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	8
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 17

Изпитна тема: Изработване на работна престилка

План – тезис:

Работна престилка – видове, характерни особености и предназначение;

- скициране на модела;
- описание на модела;
- подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
- описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на изделието, изработване на малките детайли, джобове, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции;
- видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
- принцип на бодообразуване на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред;
- неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
- необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Върху дадения конструктивен чертеж на предна част на дамска работна престилка очертайте прихлупване с широчина 2.0 см и хоризонтални илици

Дидактически материали: Конструктивна основа на предна част на дамска работна престилка.
Схема на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	4
2.	Описва модела	3
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойства	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на изделието – малки детайли, джобове, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	8
	Общ брой точки	60

Изпитен билет № 18

Изпитна тема: Изработване на работен костюм

План – тезис:

Работен костюм – видове, характерни особености и предназначение;

- скициране на модела;
- описание на модела;
- подбор на най-подходящите тъкани за изработване на изделието, в зависимост от техните свойства;
- описание на технологичната последователност на операциите, необходими за изработване на горната част на изделието, изработване на малките детайли, джобове, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции;
- видове шевни машини, използвани при изработване на изделието и съоръжения, необходими за влаготоплинната му обработка;
- принцип на бодообразуване на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред;
- неизправности на шевните машини, влияещи върху бодообразуването;
- необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Върху дадения конструктивен чертеж на горна предна част на работен костюм очертайте страничните джобове, при параметри:

дължина - 17,0 см

ширина - 16,0 см.

Описание на дидактически материали: Конструктивна основа на горна предна част на работен костюм. Схема на шевна машина за еднолинеен двуконечен затворен бодов ред

	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Скицира модела	5
2.	Описва модела	3
3.	Избира подходящи платове за изработване на изделието в зависимост от свойствата	4
4.	Описва технологичната последователност за изработване на горната част на изделието – малки детайли, джобове, яка, ръкави, гръб, предна част, монтажни и довършителни операции	25
5.	Изброява шевни машини и съоръжения за изработване на изделието	3
6.	Описва по схема принципа на бодообразуване при шевни машини	6
7.	Описва неизправностите на шевните машини, влияещи върху бодообразуването	4
8.	Познава здравословни и безопасни условия на труд	3
9.	Решава приложната задача	7
	Общ брой точки	60

Комисията по оценяване на писмените работи по теория определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира конкретния брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА/ СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.

Чрез държавния изпит по практика на специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетенции на обучаваните, отговарящи на втора степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика се състои в **изработване на шевно изделие по индивидуално практическо задание**. За изпълнението му се извършва предварително скрояване на шевното изделие.

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се съставят в училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с едно повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

2. Критерии за оценяване.

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика разработва критерии за оценяване и съответните показатели. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя. Те са в съответствие с посочените в Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професията **Оператор в производството на облекло**.

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е **60**. Неправилният отговор се оценява с **0** точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 за системата на оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общият брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. **Гиндев, Г.** Конструирание на облеклото I част. Техника, 1988.
2. **Петров, Х.** Конструирание на облеклото I част. Техника, 2005.
3. **Кънчев, Ц.** Технология на облеклото I част. Техника, 1995.
4. **Кънчев, Ц.** Технология на облеклото II част. Техника, 2000.
5. **Миленкова, А.** Здравословни и безопасни условия на труд. Нови знания, 2001.
6. **Стоянова, Е.** Материалознание. Техника, 2000.
7. **Трифонов, К.** Шевни машини и съоръжения. Техника, 1988.
8. **Трифонов, К.** Шевни машини и съоръжения. Техника, 1992.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. **Е. Петаларева** – Професионална гимназия по облекло „Ана Май”, гр. Пловдив.
2. **Н. Бодурова** – Професионална гимназия по облекло „Ана Май”, гр. Пловдив.

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА /СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА/СПЕЦИАЛНОСТТА**

**код 542050 ОПЕРАТОР В ПРОИЗВОДСТВОТО НА ОБЛЕКЛО
код 5420501 ПРОИЗВОДСТВО НА ОБЛЕКЛО ОТ ТЕКСТИЛ**

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:

План-тезис:

Приложна задача:

Описание на дидактическите материали:.....

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция :.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА /СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА/СПЕЦИАЛНОСТТА**

**код 542050 ОПЕРАТОР В ПРОИЗВОДСТВОТО НА ОБЛЕКЛО
код 5420501 ПРОИЗВОДСТВО НА ОБЛЕКЛО ОТ ТЕКСТИЛ**

Индивидуално практическо задание №.....

На ученика/обучавания

.....
(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс,
начална дата на изпита: начален час:
крайна дата на изпита: час на приключване на.....

1. Да се

.....
(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/ изисквания) за изпълнение на практическото задание:

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:
(име, фамилия) (подпис)

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)